

December 2012

Zmeny v odvodovej a pracovnej legislatíve platné od 1.1.2013

Vážený klient!

Týmto si Vás dovoľujeme informovať o významných zmenách v Zákone č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v Zákone č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a v Zákone č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce platných od 1.1.2013.

1. Zmeny v platení poistného z „pracovných“ dohôd

Z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohoda o vykonaní práce a dohoda o pracovnej činnosti) sa do 31.12.2012 odvádza len úrazové a garančné poistenie, ktoré platí zamestnávateľ.

Od 1.1.2013 sa na tieto „dohody“ zavádzajú nové odvody, a to odvody na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a na zdravotné poistenie (s určitými výnimkami).

Nové odvody z dohôd sa nebudú týkať žiakov strednej školy do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom dovŕšia 18 rokov veku, za podmienky, že mesačný príjem z jednej dohody nepresiahne sumu 66 eur. Za takýchto zamestnancov bude aj po 1.1.2013 zamestnávateľ odvádzať len úrazové a garančné poistenie.

Jednotlivé druhy sociálneho poistenia sa budú odvádzať aj v závislosti od toho, ak má zamestnanec na dohodu priznaný predčasný starobný dôchodok alebo či je „dohodár“ odmeňovaný pravidelným resp. nepravidelným príjmom.

Výnimky sa budú týkať aj študentov, poberateľov starobných dôchodkov, invalidných dôchodkov, invalidných výsluhových dôchodkov a aj poberateľov výsluhových dôchodkov, ktorí dovŕšili dôchodkový vek.

Od 1.1.2013 sa maximálne vymeriavacie základy pre všetky fondy sociálneho poistenia a tiež na zdravotné poistenie zjednocujú na 5-násobok priemernej mzdy t.j. 3930 eur.

¹ *Predložený materiál o legislatívnych zmenách má informatívny charakter a nenahrádza v žiadnom prípade odbornú konzultáciu. Pri riešení konkrétnych prípadov sa neváhajte obrátiť na našu kanceláriu.*

Odvody pre „dohodárov“ s pravidelným príjmom pri zohľadnení maximálnych vymeriavacích základov poistného platných od 1.1.2013 budú:

	Zamestnanec	Zamestnávateľ	Maximálny VZ v eur
Nemocenské poistenie	1,40%	1,40%	3930
Starobné poistenie	4,00%	14,00%	3930
Invalidné poistenie	3,00%	3,00%	3930
Poistenie v nezamestnanosti	1,00%	1,00%	3930
Garančné poistenie	-	0,25%	3930
Úrazové poistenie	-	0,80%	bez obmedzenia
Rezervný fond	-	4,75%	3930
Zdravotné poistenie	4,00%	10,00%	3930
SPOLU	13,40%	35,20%	

Detailnejší prehľad odvodov podľa konkrétnych situácií nájdete v prílohe týchto informácií.

2. Zmeny Zákonníka práce

Novela Zákonníka práce je účinná od 1.1.2013, a prináša najmä tieto zmeny:

2.1. Pracovný pomer na dobu určitú

Pracovný pomer na určitú dobu možno dohodnúť **najviac na dva roky** (predtým 3 roky). Predĺženie takéhoto pracovného pomeru bude možné v rámci dvoch rokov najviac dvakrát (predtým trikrát).

2.2. Výpovedná doba a odstupné

Obnovuje sa **možnosť súbehu** výpovednej doby a odstupného.

Pri skončení pracovného pomeru **výpovedou danou zamestnávateľom** z dôvodu:

- zrušenia alebo premiestnenia zamestnávateľa alebo jeho časti,
- nadbytočnosti zamestnanca alebo
- z dôvodu, že zamestnanec stratil vzhľadom na svoj zdravotný stav podľa lekárskeho posudku dlhodobu spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu

sa okrem doteraz ustanovenej výpovednej doby priznáva zamestnancovi aj právo na **vyplatenie odstupného vo výške** určenej podľa počtu odpracovaných rokov u zamestnávateľa nasledovne:

- najmenej **vo výške jedného priemerného mesačného zárobku**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **najmenej dva roky a menej ako päť rokov**,
- najmenej **vo výške dvoch priemerných mesačných zárobkov**, ak pracovný pomer zamestnanca trval najmenej päť rokov a menej ako desať rokov,
- najmenej **vo výške troch priemerných mesačných zárobkov**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **najmenej desať rokov a menej ako dvadsať rokov**,

www.auditor.eu

AUDITOR SK s.r.o., Fraňa Kráľa 35, 811 05 Bratislava, IČO: 35767553, DIČ: 2020274619, IČ DPH: SK2020274619,

Spoločnosť je registrovaná na Okresnom súde Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 19152/B.

Tel.: +421 2 544 14 660, Fax: +421 2 544 14 972, e-mail: bratislava@auditor.eu

- najmenej **vo výške štyroch priemerných mesačných zárobkov**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **najmenej dvadsať rokov**.

Pri skončení pracovného pomeru **dohodou** z hore uvedených dôvodov sa zamestnancovi priznáva (okrem výpovednej doby) aj právo na **vyplatenie odstupného vo výške odstupňovanej podľa počtu odpracovaných rokov u zamestnávateľa nasledovne:**

- najmenej **vo výške jedného priemerného mesačného zárobku**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **menej ako dva roky**,
- najmenej **vo výške dvoch priemerných mesačných zárobkov**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **najmenej dva roky a menej ako päť rokov**,
- najmenej **vo výške troch priemerných mesačných zárobkov**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **najmenej päť rokov a menej ako desať rokov**,
- najmenej **vo výške štyroch priemerných mesačných zárobkov**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **najmenej desať rokov a menej ako dvadsať rokov**,
- najmenej **vo výške piatich priemerných mesačných zárobkov**, ak pracovný pomer zamestnanca trval **najmenej dvadsať rokov**.

2.3. Pracovný čas a nadčas

Prácu nadčas bude možno nariadiť ale po novom i dohodnúť len v prípadoch prechodnej a naliehavej zvýšenej potreby práce, alebo ak ide o verejný záujem.

Práca **nadčas u vedúcich zamestnancov** bude možná s ich súhlasom **max. 400 hodín** ročne (doteraz max. 550 hodín).

Mení sa **definícia nočnej práce** a to ako práce vykonávanej **v čase medzi 22. hodinou a 6. hodinou** (doteraz 5.).

Skracuje sa lehota na vyčerpanie náhradného voľna za prácu nadčas na obdobie 4 mesiacov nasledujúcich po mesiaci, v ktorom bola práca nadčas vykonaná (doteraz 12 mesiacov).

2.4. Čerpanie dovolenky

Ak zamestnávateľ neurčí čerpanie dovolenky najneskôr do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka, bude mať **zamestnanec právo určiť si čas čerpania dovolenky sám** (a najmenej 30 dní pred čerpaním to musí zamestnávateľovi oznámiť).

2.5. Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Po novom bude môcť zamestnávateľ uzatvoriť **dohodu o brigádnickej práci študentov s fyzickou osobou**, ktorá má štatút žiaka strednej školy alebo štatút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia a ktorá **nedovršila 26 rokov veku**. Na základe dohody o brigádnickej práci študentov možno vykonávať prácu v rozsahu najviac 20 hodín týždenne v priemere bez ohľadu na určený týždenný pracovný čas zamestnávateľa.

Na dohodu sa po novom vzťahujú aj nasledovné ustanovenia Zákonníka práce:

Ak je zamestnanec pracujúci na dohodu neprítomný v práci napr. pre dočasnú pracovnú neschopnosť pre chorobu alebo úraz, vyšetrenie alebo ošetrovanie, atď. ak zasiahli do času, na

ktorý zamestnávateľ určil výkon práce, je zamestnávateľ povinný ospravedlniť túto neprítomnosť v práci. Za tento čas zamestnancovi ale nepatrí náhrada odmeny.

2.6. Prechodné ustanovenia

Novelou zákona sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli pred 1.1.2013. Právne úkony urobené pred 1.1.2013 a nároky, ktoré z nich vznikli, sa posudzujú podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2012.

Pracovné pomery na určitú dobu uzatvorené pred 1.1.2013 sa skončia uplynutím doby, na ktorú boli dohodnuté.

3. Zmeny v oblasti dôchodkov a vybraných sociálnych dávok

3.1. Zmeny pre poberateľov predčasného starobného dôchodku

Predčasný starobný dôchodca pracujúci na dohodu už bude povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec. Preto poberateľovi predčasného starobného dôchodku, ktorý bude pracovať na dohodu, zanikne nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku. Takýto dôchodcovia budú môcť za určitých podmienok pracovať na dohodu bez straty predčasného starobného dôchodku maximálne do 28. 2.2013, avšak od 1.1.2013 s prihliadnutím na nový odvodový systém.

3.2. Nemocenské dávky

Napriek zvýšeniu maximálneho vymeriavacieho základu pri platení poisťného na nemocenské poistenie na 5-násobok priemernej mzdy, zostáva v platnosti doterajšie ohraničenie výšky nemocenských dávok, teda 1,5 násobok priemernej mzdy.

Avšak pre určenie výšky náhrady príjmu, ktorú vypláca zamestnancovi zamestnávateľ počas prvých 10 dní práceneschopnosti, obmedzenie výšky denného vymeriavacieho základu nie je.

3.3. Dávka v nezamestnanosti

Dávka v nezamestnanosti priznaná po 1.1.2013 sa vypočíta najviac z 2-násobku priemernej mzdy, hoci sa maximálny vymeriavací základ poisťného na poistenie v nezamestnanosti zvýšil na 5-násobok priemernej mzdy.

V prípade otázok k vyššie uvedenému sú Vám naši zamestnanci kedykoľvek k dispozícii. Neváhajte sa na nás obrátiť, pokiaľ potrebujete detailnejšie informácie k tejto problematike. Rovnako tak pokiaľ potrebujete odbornú pomoc a podporu pri plnení vyššie popísaných povinností.

Váš AUDITOR tím
(Bratislava)

www.auditor.eu

AUDITOR SK s.r.o., Fraňa Kráľa 35, 811 05 Bratislava, IČO: 35767553, DIČ: 2020274619, IČ DPH: SK2020274619,

Spoločnosť je registrovaná na Okresnom súde Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 19152/B.

Tel.: +421 2 544 14 660, Fax: +421 2 544 14 972, e-mail: bratislava@auditor.eu

Status	NP	PvN	IP	St + RFS	GP	UP	ZP	Odvod zamestnanca spolu %	Odvod zamestnávateľa spolu %
Osoby v pracovnom pomere	x	x	x	x	x	x	x	13,4	35,2
DoBPS - žiak strednej školy do 18 r. ak príjem z dohody je do 66 eur					x	x			1,05
DoBPS - žiaci do 18 r. ak príjem z dohody presiahne 66 eur a ostatní študenti			x	x	x	x		7	22,8
Dohody - starobní a výsluhoví dôchodcovia - po dovŕšení dôchodkového veku				x	x	x		4	19,8
Dohody - invalidní dôchodcovia a invalidní výsluhoví dôchodcovia			x	x	x	x		7	22,8
Dohody pravidelný príjem - predčasný starobní dôchodcovia	x			x	x	x	x	9,4	31,2
Dohody nepravidelný príjem - predčasný starobní dôchodcovia				x	x	x	x	8	29,8
Dohody nepravidelný príjem - ostatné			x	x	x	x	x	11	32,8
Dohody pravidelný príjem - ostatné	x	x	x	x	x	x	x	13,4	35,2

	Zamestnanec %	Zamestnávateľ %	Max. vymeriavací základ
NP = Nemocenské poistenie	1,4	1,4	3 930,00
ST = Starobné poistenie	4	14	3 930,00
IP = Invalidné poistenie	3	3	3 930,00
PvN = Poistenie v nezamestnanosti	1	1	3 930,00
UP = Úrazové poistenie		0,8	
GP = Garančné poistenie		0,25	3 930,00
RFS = Rezervný fond solidarity		4,75	3 930,00
ZP = Zdravotné poistenie	4	10	3 930,00
	13,4 %	35,20%	

Všeobecne platné výnimky

Povinné poistenie v nezamestnanosti sa nevzťahuje na osoby, ktorým bol priznaný starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, invalidný dôchodok a dovŕšili dôchodkový vek

Poistné na invalidné poistenie sa neplatí za osoby ktorým bol priznaný starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok a osoby, ktoré poberajú výsluhový dôchodok a dovŕšili dôchodkový vek.